

Υπόθεση C-662/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

19 Οκτωβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Ιταλία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

10 Οκτωβρίου 2022

Προσφεύγουσα:

Airbnb Ireland UC

Καθής:

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Προσφυγή που άσκησε η εταιρία Airbnb Ireland Unlimited Company για την ακύρωση 1) της απόφασης της Autorità per le garanzie nelle comunicazioni (ρυθμιστικής αρχής επικοινωνιών, Ιταλία· στο εξής: AGCOM) αριθ. 200/21/CONS της 17ης Ιουνίου 2021, με την οποία προβλέφθηκε για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και τους παρόχους επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης η επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής στο μητρώο των φορέων παροχής υπηρεσιών επικοινωνιών, καθώς και 2) των συναφών πράξεων, μεταξύ των οποίων, της απόφασης της AGCOM αριθ. 666/08/CONS.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Ερμηνεία της αρχής της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία προβλέπεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 16 της οδηγίας 2006/123/EK, του άρθρου 3 της οδηγίας 2000/31/EK, καθώς και του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οι εν λόγω κανόνες αντιτίθενται σε εθνικές διατάξεις οι οποίες

επιβάλλουν στους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης την υποχρέωση εγγραφής σε μητρώο, εγγραφή η οποία συνεπάγεται, με τη σειρά της, περαιτέρω χρηματικές και διοικητικές υποχρεώσεις συνοδευόμενες από κυρώσεις σε βάρος των παρόχων αυτών· ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2000/31/EK, καθώς και της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα με τα οποία προβλέπεται για τους εν λόγω παρόχους η επιβολή της ανωτέρω υποχρέωσης εγγραφής, και εάν οι ιδιώτες μπορούν να αντιταχθούν στην έναντι αυτών εφαρμογή των μέτρων εκείνων που δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

Προδικαστικά ερωτήματα

- Αντιτίθεται ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1150 σε εθνική διάταξη η οποία, με σκοπό την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, μεταξύ άλλων, μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών, της προώθησης κωδίκων δεοντολογίας και της συλλογής σχετικών πληροφοριών, επιβάλλει στους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης την υποχρέωση εγγραφής σε μητρώο, η οποία συνεπάγεται τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών για την οργάνωσή τους και την καταβολή οικονομικής εισφοράς, πέραν της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της;
- Επιβάλλει η οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 στα κράτη μέλη την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα με τα οποία προβλέπεται για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης η επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής σε μητρώο, η οποία συνεπάγεται τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών για την οργάνωσή τους και την καταβολή οικονομικής εισφοράς, πέραν της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της; Σε καταφατική περίπτωση, επιτρέπει η οδηγία σε ιδιώτη να αντιταχθεί στην έναντι αυτού εφαρμογή των μέτρων που δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή;
- Απαγορεύει το άρθρο 3 της οδηγίας 2000/31/EK σε εθνικές αρχές να θεσπίζουν διατάξεις οι οποίες, με σκοπό την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, μεταξύ άλλων, μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών, της προώθησης κωδίκων δεοντολογίας και της συλλογής σχετικών πληροφοριών, προβλέπουν για τους φορείς παροχής υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα πρόσθετες υποχρεώσεις διοικητικού και χρηματικού χαρακτήρα, όπως την εγγραφή σε μητρώο, η οποία συνεπάγεται τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών για την οργάνωσή τους και την καταβολή οικονομικής εισφοράς, πέραν της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της;

– Απαγορεύουν η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία προβλέπεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ και το άρθρο 16 της οδηγίας 2006/123/EK σε εθνικές αρχές να θεσπίζουν διατάξεις οι οποίες, με σκοπό την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, μεταξύ άλλων, μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών, της προώθησης κωδίκων δεοντολογίας και της συλλογής σχετικών πληροφοριών, προβλέπουν για τους φορείς παροχής υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα πρόσθετες υποχρεώσεις διοικητικού και χρηματικού χαρακτήρα, όπως την εγγραφή σε μητρώο, η οποία συνεπάγεται τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών για την οργάνωσή τους και την καταβολή οικονομικής εισφοράς, πέραν της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της;

– Επιβάλλει το άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', της οδηγίας 2000/31/EK στα κράτη μέλη την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μέτρα με τα οποία προβλέπεται για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης η επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής σε μητρώο, η οποία συνεπάγεται τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών για την οργάνωσή τους και την καταβολή οικονομικής εισφοράς, πέραν της επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της; Σε καταφατική περίπτωση, επιτρέπει η οδηγία σε ιδιώτη να αντιταχθεί στην έναντι αυτού εφαρμογή των μέτρων που δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 56 ΣΛΕΕ

Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»), ιδίως αιτιολογική σκέψη 22, καθώς και άρθρα 2 και 3.

Οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, ιδίως άρθρα 16 και 19.

Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, ιδίως άρθρα 1 και 5.

Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1150 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, ιδίως αιτιολογικές σκέψεις 46 και 47, καθώς και άρθρα 15 και 16.

Σχετική νομολογία του Δικαστηρίου

Αποφάσεις στις υποθέσεις C-194/94, C-215/01 και C-390/18.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Legge n. 249 «Istituzione dell’Autorità per le garanzie nelle comunicazioni e norme sui sistemi delle telecomunicazioni e radiotelevisivo» (νόμος 249 περί ίδρυσης της ρυθμιστικής αρχής επικοινωνιών και περί κανόνων για τα συστήματα τηλεπικοινωνιών και ραδιοτηλεόρασης), της 31ης Ιουλίου 1997, όπως τροποποιήθηκε (μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 2019/1150) με τον legge n. 178 «Bilancio di previsione dello Stato per l’anno finanziario 2021 e bilancio pluriennale per il triennio 2021-2023» (νόμο 178 περί κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2021 και περί πολυετούς προϋπολογισμού για την τριετία 2021-2023), της 30ής Δεκεμβρίου 2020.

Η ρύθμιση που απορρέει από τους εν λόγω κανόνες, για τους σκοπούς της υπό κρίση προδικαστικής παραπομπής, είναι η ακόλουθη:

– η νομοθεσία διαλαμβάνει ότι διασφαλίζεται η κατάλληλη και αποτελεσματική επιβολή της εφαρμογής του κανονισμού 2019/1150 για την προώθηση της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης, μεταξύ άλλων, μέσω της έκδοσης κατευθυντήριων γραμμών, της προώθησης κωδίκων δεοντολογίας και της συλλογής σχετικών πληροφοριών·

– οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης που παρέχουν υπηρεσίες στην Ιταλία, ακόμη και αν δεν είναι εγκατεστημένοι εκεί, υποχρεούνται να εγγραφούν στο μητρώο των φορέων παροχής υπηρεσιών επικοινωνιών (στο εξής: ROC)·

– σε περίπτωση μη τήρησης των μέτρων που έλαβε η αρχή κατ’ εφαρμογήν του κανονισμού 2019/1150, επιβάλλεται σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο διοικητικό πρόστιμο το οποίο δεν υπολείπεται του 2 τοις εκατό ούτε υπερβαίνει το 5 τοις εκατό του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε το ίδιο πρόσωπο κατά την τελευταία εταιρική χρήση·

– η εγγραφή στο ROC συνεπάγεται την υποχρέωση καταβολής ετήσιας εισφοράς η οποία προορίζεται για την κάλυψη των δαπανών άσκησης των καθηκόντων της AGCOM ως ρυθμιστικής και εποπτικής αρχής.

Legge n. 266 «Disposizioni per la formazione del bilancio annuale e pluriennale dello Stato» (legge finanziaria 2006) [νόμος 266 περί διατάξεων για την κατάρτιση του ετήσιου και πολυετούς κρατικού προϋπολογισμού (δημοσιονομικός νόμος του 2006)], της 23ης Δεκεμβρίου 2005, ιδίως άρθρο 1, παράγραφος 66bis, το οποίο αφορά την εισφορά για την άσκηση των καθηκόντων της AGCOM που υποχρεούνται να καταβάλλουν οι ανωτέρω πάροχοι.

Delibera dell'AGCOM n. 161/21/CONS «Modifiche alla delibera n. 397/13/CONS del 25 giugno 2013 “Informativa Economica di Sistema”» (απόφαση της AGCOM αριθ. 161/21/CONS σχετικά με τροποποιήσεις της απόφασης αριθ. 397/13/CONS περί οικονομικής αναφοράς συστήματος, της 25ης Ιουνίου 2013), της 12ης Μαΐου 2021. Η εν λόγω απόφαση αριθ. 161/21/CONS τροποποίησε την προηγούμενη απόφαση αριθ. 397/13/CONS, προβλέποντας ότι υπέχουν επίσης υποχρέωση αποστολής της οικονομικής αναφοράς συστήματος (IES) οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και οι πάροχοι επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης.

Delibera dell'AGCOM n. 200/21/CONS «Modifiche alla delibera n. 666/08/CONS recante “Regolamento per la tenuta del registro degli operatori di comunicazione” a seguito dell'entrata in vigore della Legge 30 dicembre 2020, n. 178, recante “bilancio di Previsione dello Stato per l'anno finanziario 2021 e Bilancio pluriennale per il triennio 2021-2023”» (απόφαση της AGCOM αριθ. 200/21/CONS σχετικά με τροποποιήσεις της απόφασης αριθ. 666/08/CONS περί κανονισμού για την τήρηση του μητρώου των φορέων παροχής υπηρεσιών επικοινωνιών, μετά την έναρξη ισχύος του νόμου 178 περί κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2021 και περί πολυετούς προϋπολογισμού για την τριετία 2021-2023, της 30ής Δεκεμβρίου 2020), της 17ης Ιουνίου 2021. Η εν λόγω απόφαση αριθ. 200/21/CONS, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 1, παράγραφος 515, του legge n. 178/2020 (νόμου 178/2020), τροποποίησε την προηγούμενη απόφαση αριθ. 666/08/CONS, προβλέποντας για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και τους παρόχους επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης την επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής στο ROC. Ειδικότερα, με την υποχρέωση αυτή συνδέονται οι ακόλουθες λοιπές υποχρεώσεις:

– η συμπλήρωση διαφόρων εντύπων που αφορούν τόσο την ασκούμενη δραστηριότητα όσο και την οργάνωση του υπόχρεου προσώπου (πληροφορίες σχετικά με το εταιρικό κεφάλαιο, με τα ονόματα των εταίρων, με τη σύνθεση και τη διάρκεια της θητείας του διοικητικού οργάνου). Οι διαβιβαζόμενες πληροφορίες πρέπει να επικαιροποιούνται ετησίως και σε περίπτωση παράβασης επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η προσφεύγουσα, Airbnb Ireland Unlimited Company, εταιρία με έδρα την Ιρλανδία (στο εξής: προσφεύγουσα) παρέχει επιγραμμικές υπηρεσίες διαμεσολάβησης στον τομέα των μισθώσεων ακινήτων για σύντομα χρονικά διαστήματα.
- 2 Με την προσφυγή της η προσφεύγουσα ζητεί, ειδικότερα, την ακύρωση της απόφασης αριθ. 200/21/CONS της 17ης Ιουνίου 2021, με την οποία η AGCOM, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1, παράγραφος 515, του legge n. 178/2020

(νόμου 178/2020), τροποποίησε την προηγούμενη απόφαση αριθ. 666/08/CONS, προβλέποντας για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και τους παρόχους επιγραμμικών μηχανών αναζήτησης την επιβολή της υποχρέωσης εγγραφής στο ROC. Η εν λόγω εγγραφή συνεπάγεται, με τη σειρά της, υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών και καταβολής οικονομικών εισφορών για τους παρόχους αυτούς, σε βάρος των οποίων προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη τήρησης των ανωτέρω υποχρεώσεων. Οι εν λόγω υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών συνίστανται στη συμπλήρωση διαφόρων εντύπων που αφορούν τόσο την ασκούμενη δραστηριότητα όσο και την οργάνωση του υπόχρεου προσώπου, ενώ οι υποχρεώσεις καταβολής συνίστανται στην καταβολή ετήσιας εισφοράς που προορίζεται για την κάλυψη των δαπανών άσκησης των καθηκόντων της AGCOM.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 3 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τόσο η προσβαλλόμενη απόφαση όσο και η εθνική νομοθεσία που έχει εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση παραβιάζουν τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1150, τις οδηγίες (ΕΕ) 2015/1535 και 2000/31/ΕΚ, καθώς και την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 4 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον η υποχρέωση εγγραφής στο ROC, η οποία επιβλήθηκε στους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης και μηχανών αναζήτησης με τον legge n. 249/1997 (νόμο 249/1997) [όπως τροποποιήθηκε με τον legge n. 178/2000 (νόμο 178/2000)] και με την απόφαση της AGCOM αριθ. 66[6]/08/CONS (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση αριθ. 200/21/CONS), συνάδει με τα άρθρα 15 και 16 του **κανονισμού (ΕΕ) 2019/1150**. Η εν λόγω υποχρέωση εγγραφής στο ROC συνεπάγεται, κατ' ουσίαν, έλεγχο επί του ιδιοκτησιακού και διοικητικού καθεστώτος των ανωτέρω παρόχων. Ο εν λόγω έλεγχος, αφενός, δεν αντιστοιχεί στην απαιτούμενη από τον κανονισμό 2019/1150 εξακρίβωση της τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στον κανονισμό και, αφετέρου, αντιβαίνει στον επιδιωκόμενο από τον κανονισμό αυτό σκοπό, [ήτοι] τη διασφάλιση της διαφάνειας και της δίκαιης μεταχείρισης των συμβατικών σχέσεων με τους επιχειρηματικούς χρήστες.
- 5 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης ότι η **οδηγία 2015/1535** καθιερώνει διαδικασία πληροφόρησης στον τομέα των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών, προκειμένου να διασφαλισθεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις εθνικές πρωτοβουλίες και να καταστεί δυνατός ο έλεγχος εκ μέρους της Επιτροπής επ' αυτών, με σκοπό την προστασία της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων και παροχής υπηρεσιών. Δεδομένου, αφενός, ότι οι υπηρεσίες που παρέχουν οι εν λόγω πάροχοι εμπίπτουν στις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών και, αφετέρου, ότι οι κανόνες σχετικά με την υποχρέωση εγγραφής στο ROC, οι οποίοι έχουν εφαρμογή στους παρόχους

αυτούς, θεσπίζουν συγκεκριμένα μια γενική απαίτηση για την παροχή υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών, οι εν λόγω κανόνες θα έπρεπε να έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή. Κατά το αιτούν δικαστήριο, σε περίπτωση παράβασης της εν λόγω υποχρέωσης κοινοποίησης προς την Επιτροπή, οι οικείοι κανόνες δεν έχουν εφαρμογή στους ιδιώτες.

- 6 Το αιτούν δικαστήριο αμφισβητεί επίσης κατά πόσον συνάδει η υποχρέωση εγγραφής στο ROC με το άρθρο 3 της **οδηγίας 2000/31/EK**, («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»), με το σκεπτικό ότι η εν λόγω υποχρέωση μπορεί να συνιστά, υπό το πρίσμα της μνημονευόμενης οδηγίας, παράνομο περιορισμό της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών. Συγκεκριμένα, πρόκειται για υποχρέωση η οποία αφορά την άσκηση της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας· επιπλέον, εφαρμόζεται επίσης στους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη πλην της Ιταλίας και συνεπάγεται αύξηση του διοικητικού φόρτου και σημαντικές οικονομικές επιβαρύνσεις για τους εν λόγω παρόχους υπηρεσιών. Εξάλλου, οι οικείες υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στις απαλλασσόμενες κατηγορίες που προβλέπονται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2000/31 ούτε πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 3 της οδηγίας αυτής οι οποίες επιτρέπουν στο κράτος μέλος να θεσπίζει περιορισμούς· άλλωστε, οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών σχετικά με την υποκειμενική κατάσταση της επιχείρησης και καταβολής της οικονομικής εισφοράς είναι δυσανάλογες σε σχέση με τον σκοπό προώθησης της δίκαιης μεταχείρισης και της διαφάνειας για τους επιχειρηματικούς χρήστες επιγραμμικών υπηρεσιών διαμεσολάβησης.
- 7 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί επίσης αμφιβολίες ως προς το κατά πόσον συνάδει η υποχρέωση εγγραφής στο ROC με την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών η οποία προβλέπεται στο άρθρο 16 της **οδηγίας 2006/123/EK** («οδηγία για τις υπηρεσίες»). Η εν λόγω οδηγία ορίζει ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σε πάροχο ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, επιβάλλοντας [σε αυτόν] την υποχρέωση να εξασφαλίζει άδεια από τις αρμόδιες αρχές. Εν προκειμένω, η υποχρέωση εγγραφής στο ROC η οποία επιβάλλεται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος δύναται να επηρεάσει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, δεδομένου ότι συνεπάγεται οικονομικές και διοικητικές δαπάνες που μπορούν να στρεβλώσουν την εσωτερική αγορά και να καθυστερήσουν, να περιπλέξουν ή να καταστήσουν επαχθέστερη την παροχή υπηρεσιών στο κράτος μέλος υποδοχής.
- 8 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η υποχρέωση εγγραφής στο ROC ενδέχεται να περιορίσει την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών που παρέχονται από πρόσωπο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος. Συναφώς, το άρθρο 3, παράγραφος 4, στοιχείο β', δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας 2000/31 προβλέπει ότι η πρόθεση λήψης τέτοιων μέτρων πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή και στο κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση. Κατά το αιτούν δικαστήριο, σε περίπτωση

παράβασης της υποχρέωσης κοινοποίησης προς την Επιτροπή, το οικείο μέτρο δεν έχει εφαρμογή στους ιδιώτες.

- 9 Τα ανωτέρω ζητήματα είναι, ασφαλώς, κρίσιμα, δεδομένου ότι εάν διαπιστωθεί άμεση σύγκρουση της υποχρέωσης εγγραφής στο ROC και του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επίμαχη εθνική νομοθεσία θα πρέπει να μην εφαρμοστεί και οι πάροχοι δεν θα υποχρεούνται να εκπληρώσουν την υποχρέωση που προβλέπεται σε αυτή.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ